

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Аксубай муниципаль
районы Иске Татар
Әдәмсуы авыл жирлеге
башкарма комитеты

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Исполнительный комитет
Старотатарско-Адамского
сельского поселения
Аксубаевского
муниципального района

423055 Республика Татарстан Аксубаевский район с. Старый Татарский Адам
ул. Центральная дом 20

Тел. (8-84344-4-35-84) ОГРН 1021605359610,
ОКПО 27839564, ИНН/КПП 1603000965/160301001
E-mail: Stadam.Aks@tatar.ru

КАРАР

№ 11

28.10.2025 ел

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Татар
Әдәмсуы авыл жирлеге Башкарма комитетының «2016-2020 елларга
Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Татар
Әдәмсуы авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү «муниципаль максатчан
программасы турында» 2015 елның 18 ноябрэндәге 19 номерлы карарына
үзгәрешләр кертү хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидәрә оештыруның гомуми принциплары
турында» 2006 елның 06 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон,
«Мәдәният турында» 1998елның 03 июлендәге 1705 номерлы Татарстан
Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының
«Иске Татар Әдәмсуы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Аксубай
муниципаль районының Иске Татар Әдәмсуы авыл жирлеге башкарма комитеты
караын кабул итә:

1. «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының
Иске Татар Әдәмсуы авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» муниципаль
программасына кертергә.

Иске Татар Әдәмсуы авыл жирлеге Башкарма комитетының 2015 елның 18
ноябрэндәге 19 номерлы карары белән расланган (үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне
исәпкә алып, 2019 елның 12 ноябрэндәге 9 номерлы, 2023 елның 11 октябрэндәге
8 номерлы, 2024 елның 10 номерлы карары белән) түбәндәге үзгәрешләр:

программа исемендә "2016-2020" саннарын «2018-2028" саннарына алмаштырырга

программа паспортында: «программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары»
юлын түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

"Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2018-28 еллар
---	---------------

«программаны финанслау күләме» юлын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

Программаны финанслау күләме	2018-28 елларга Программаны финанслау күләме 39182,3 мең сум төшкел итә, шул исәптән: 2018 ел 1037,3 мең сум 2019 ел 2010 мең сум 2020 ел 2031 мең сум 2021 ел 2548 мең сум 2022 ел 2682 мең сум 2023 ел 3158 мең сум 2024 ел -3325 мең сум 2025 ел -4548 мең сум 2026 ел -5466 мең сум 2027 ел -5935 мең сум 2028 ел -6442 мең сум Искәрмә: программаны финанслау күләмнәре фаразланган характерда була һәм бюджетлар формалаштыруны исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш тиешле елга тиешле дәрәжәләрдә, шулай ук чараларны уртак финанслауга федераль һәм республика бюджетыннан акчалар бүлеп бирү
---------------------------------	---

2. Әлеге карарны хокукий мәгълүмат рәсми порталында бастырырга <http://pravo.tatarstan.ru/> һәм Аксубай муниципаль районы сайтында урнаштырырга <http://aksubayevo.tatar.ru>.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Иске Татар Әдәмсуы авыл җирлеген
башкарма комитеты җитәкчесе:

Р.А.Фәйзуллин

**«2018-2028 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының
Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү»озак сроклы
муниципаль максатчан программасы**

Программа Паспорты

Программаның Исеме	«2018-2028 елларга Аксубай муниципаль районының Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү»
Программаны эшләү өчен нигез	Программа РФ Конституциясе,ТР, федераль законнар, ТР Законнары нигезендә эшлэнгән. Муниципаль берәмлек уставы, норматив хокукий актлар белән
Программаның муниципаль заказчысы - координаторы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләре	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның Максатлары	Аксубай районы Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлеге халкының мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, мәдәният учреждениеләренен, кинематография сәнгатенен шәһәр халкы һәм кунаклары өчен җөлеп итүчәнлеген арттыру Аксубай муниципаль районының Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданның тынычлыгын, аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районының Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлегендә аларның күренешләрен профилактикалау һәм кисәтү нигезендә яклау дәрәжәсен арттыру
Программаның бурычлары	1. Милли музыка традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгатен үстерү; 2.Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессия нигезендә конфликтларны профилактикалау һәм кисәтү; халыкның террористик һәм экстремистик идеология күренешләренә карата түземсезлек атмосферасын булдыруга юнәлдерелгән җәмәгатьчелек фикерен формалаштыру
Гамәлгә ашыру вакыты	2018-2028 еллар

Подпрограммалар	- "2018-2028 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү» "2018-2028 елларга терроризм һәм экстремизмны профилактикалау"
Программаны финанслау күләме	2018-2028 елларга Программаны финанслау күләме 39182,3 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: 2018 ел 1037,3 мең сум 2019 ел 2010 мең сум 2020 ел 2031 мең сум 2021 ел 2548 мең сум 2022 ел 2682 мең сум 2023 ел 3158 мең сум 2024 ел -3325 мең сум 2025 ел -4548 мең сум 2026 ел -5466 мең сум 2027 ел -5935 мең сум 2028 ел -6442 мең сум Искәrmә: программаны финанслау күләме фаразлау характерында һәм бюджетларны формалаштыруны исәпкә алып ел саен төзәтергә тиеш тиешле елга тиешле дәрәжәдәге, шулай ук чараларны финанслауга федераль һәм республика бюджетыннан акча бүлөп бирү
Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәләсегә күрсәткечләре	Программа чараларын гамәлгә ашыру 2026 елга артуга ирешергә мөмкинлек бирәчәк: төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; программа массакүләм һәм мәдәни-массакүләм чараларда катнашучыларның өлешен арттыру; сәнгать үзешчәнлегенә клуб формироваииеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру; жирлек халыкларының этномәдәни үзенчәлеген саклауга юнәлдерелгән мәдәни акцияләр һәм программалар саны 5 чарага кадәр дәүләт органнары, мәдәни-агарту учреждениеләре, милли-мәдәни берләшмәләр, шулай ук аерым граждaннар белән уртак проектлар саны 2 проектка кадәр; торак пунктта "Сабантуй" татар халык бәйрәмен үткөрү саны -1; террор һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районы Иске Татар Әдәмсуы авыл жирлегә территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмат киңлеген формалаштыру; Яшьләр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту.
Программаның үтөлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	Аксубай муниципаль районы Иске Татар Әдәмсуы авыл жирлегә Советы; Аксубай

муниципаль районы Иске Татар Өдәмсуы авыл
жирлеге башкарма комитеты.

Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристикасы,
шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Хәзерге вакытта Аксубай муниципаль районының Иске Татар Өдәмсуы авыл
жирлегендә 1 муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениесе үз эшчәнлеген алып
бара. Аксубай муниципаль районы Иске Татар Өдәмсуы авыл жирлегенә мәдәният
объектларының гомуми чөлтәре: 3 гомуми кулланышта булган китапханә, 4 мәдәни-
ял итү тибындагы учреждение. Аксубай муниципаль районының Иске Татар Өдәмсуы
авыл жирлегендә мәдәният һәм сәнгать өлкәсенә ярдәм итүгә һәм үстерүгә 2025 елда
жирлек бюджетыннан 4548 мең сум акча юнәлтелгән. Тармакта эшләрчеләр саны 4
кеше тәшкил итә. Күп кенә акчалар матди-техник базаны үстерүгә, тармак
объектларын тәзүгә һәм реконструкциялүгә, мәдәният учреждениеләре җиһазларын
комплекслы мәгълүматлаштыруга һәм модернизациялүгә юнәлтелә.

Социологик тикшеренүләр буенча, мәдәният учреждениеләренә хәзерге чөлтәре
халыкның сорауларын тулысынча канәгатьләндерми. Халыкны бәялүдә җитәрлек
тәэмин ителмәү беренче чиратта түбәндәге проблемалар белән бәйлә:

мәдәният объектларын тигез урнаштырмау, гамәлдәге учреждениеләренә чагыштырмача
югары "кабул итү чиге" н саклау;

мәдәният учреждениеләре тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләренә күләме һәм
төрләре гражданның сорауларына, өстенлекләренә һәм көткәннәренә тулысынча
туры килми;

мәдәният учреждениеләрен ял итү һәм иҗади эшчәнлек, мәгариф һәм үзбелдекле беләм
бирү, чаралар үткөрү, һәм сәкәр берләшмәләр эшчәнлегә өчен заманча югары
технологиялә җиһазлар, шулай ук халыкның төрле категорияләре өчен, шул исәптән аз
хәрәкәтләнүчеләр өчен һәм тормыш эшчәнлегенә башка чикләрләре белән мәдәният
учреждениеләренә уңайлылыгын тәэмин итү чаралары белән җитәрлек дәрәҗәдә
җиһазландырмау;

төрле сәнгать жанрларында (музыкаль, театр), концерт-филармония һәм күргәзмә
эшчәнлегендә фестиваль һәм башка программалар үткөрү, концерт һәм башка сәнгать
коллективлары өчен база буларак куллану өчен югары дәрәҗәдәге эре заманча
комплекслар дефициты

Мәдәният өлкәсендә булган проблемаларны җиңү механизмы

Проблеманың эчтәлегә	Җиңү механизмы
Мәдәни-ял итү тәкдимнәре гражданның сорауларының бөтен диапазонын да каплай алмый	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә өлкәсендә эшнә яңа формаларын һәм ысулларын кертү
Мәдәният учреждениеләренә матди-техник базасы җитәрлек дәрәҗәдә үсеш алмаган	Матди-техник базаны ныгыту һәм тармакны мәгълүматлаштыру, җиһазларны модернизациялү, бюджеттан тыш акчаларны, дәүләтнеке булмаган структураларны җәлеп итү
Инвалидлар, тормыш эшчәнлегә чикләнгән кешеләр өчен мәдәният учреждениеләренә җитәрлек дәрәҗәдә булмасы	Мәдәният учреждениеләрен махсус техника белән җиһазландыру, инвалидлар һәм башка аз хәрәкәтләнүче гражданны өчен мәдәният учреждениеләрен җайлаштыру, дистанцион хезмәт күрсәтүне үстерү
Инновацион мәдәни проектлар эшләр һәм кертү кирәклегә	Инновацион проектларга, иҗади остаханәләргә грант ярдәме

Программаның максатларына ирешүгә йогынтысын киметү максатыннан куркынычларны
көйләү
һәм идарә итү чаралары

Программаны гамәлгә ашырганда куркынычларны анализлау һәм куркынычларны идарә итүне Программаның муниципаль заказчысы - координаторы Аксубай муниципаль районы Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлегә башкарма комитеты башкара.

Иң житди куркынычларга подпрограммаларны гамәлгә ашыруның финанс һәм административ куркынычларын кертәргә мөмкин. Финанс куркынычлары программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәүдән гыйбарәт. Финанс куркынычын чикләү ысулы булып программа чараларының финанс күрсәткечләрен һәм ирешкән нәтижәләргә бәйле рәвештә күрсәткечләргә ел саен төзәтү тора. Аксубай муниципаль районы Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлегә бюджетыннан Программа чараларын финанслау куркынычын киметү мәдәният, социаль партнерлык өлкәсендә инновацион проектларның инвестицион җәлеп итүчәнлегә механизмнарны формалаштыру юлы белән башкарыла. Административ куркыныч программаны нәтижәсез идарә итү белән бәйле, ул подпрограммаларның максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин. Административ куркынычны чикләү ысуллары булып:

программа чараларының үтәлешен контрольдә тоту һәм Программаны гамәлгә ашыруны ағымдагы идарә итү механизмын камилләштерү;

программаны гамәлгә ашыруның еллык планнарын формалаштыру;

Программа күрсәткечләренең (индикаторларының) үтәлешен өзлексез мониторинглау;

халыкка мәгълүмат бирү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүматны ачык бастырып чыгару.

Рисклар белән идарә итү буенча чаралар кабул итү программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау һәм аның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү нигезендә Программаның муниципаль заказчысы - координаторы тарафыннан башкарыла.

Төп максатлар, бурычлар, ахыргы нәтижәләргә тасвирлау

Программа һәм аны гамәлгә ашыру вакыты

Программаның максаты 2018-2028 елларга "Татарстан Республикасы мәдәниәтен үстерү" республика программасы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы Дәүләт мәдәни сәясәтә өстенлекләренә нигезләнә.

Аксубай муниципаль районының Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлеген социаль-иқтисади үстерү максатларында мәдәният һәм сәнгать өлкәсен тотрыклы үстерү өчен кирәкле шартлар тудыру белән беррәттән, әлеге программаның стратегик максаты-Аксубай муниципаль районының Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать өлкәсендәге ағымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, авыл халкы һәм кунаклары өчен мәдәният, сәнгать учреждениеләренең җәлеп итүчәнлеген арттыру. Бу максатка ирешү өчен системалы характердагы берничә мәсьәләгә хәл итәргә кирәк, шул исәптән:

милли музыка традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгатен үстерү;

Аксубай муниципаль районының Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлегендә халык сәнгать кәсепләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү;

Аксубай муниципаль районы Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлегә территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының саклануын һәм нәтижәле файдалануын тәмин итү;

төбәкара һәм милләтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү өчен шартлар тудыру

Программа программа чараларын гамәлгә ашыруның муниципаль дәрәжәсен күздә тотып, аларның үзенчәлекле бурычлары тиешле подпрограммаларда чагылдырылган.

"2018-2028 елларга концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү" подпрограммасы милли музыкаль традицияләргә саклау һәм үстерүне, заманча музыка сәнгатен үстерүне максат итеп куя. Җирлекнең муниципаль концерт оешмалары чөйрәсенең бүгенге торышын, концерт учреждениеләренең 2027 елга кадәр үсеш перспективаларын

чагылдыра.

«Аксубай муниципаль районының Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау " подпрограммасы террористик һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны, Аксубай муниципаль районының Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлеге территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мөһлүмати киңлек формалаштыруны камилләштерә;

Программаны гамәлгә ашыру вакыты 2018 -2028 еллар.

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү законнарда билгеләнгән тәртиптә федераль бюджет, Республика, шулай ук Аксубай муниципаль районы Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлеге бюджеты акчаларын куллануны күздә тотта.

Программаны финанслау күләме 39182,3 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:

2018 ел 1037,3 мең сум

2019 ел 2010 мең сум

2020 ел 2031 мең сум

2021 ел 2548 мең сум

2022 ел 2682 мең сум

2023 ел 3158 мең сум

2024 ел -3325 мең сум

2025 ел -4548 мең сум

2026 ел -5466 мең сум

2027 ел -5935 мең сум

2028 ел -6442 мең сум

Программаны гамәлгә ашыруны ресурслар белән тәэмин итү фаразлау характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен коррекцияләнергә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп башкаручыларның үзара эшчәнлеген тәэмин итә, чараларны гамәлгә ашыру барышын һәм турыдан-туры башкаручыларның акчаларны нәтиҗәле куллануын контрольдә тотта. Программа чараларын гамәлгә ашыру программа заказчысы тарафыннан Программа чараларын башкаручылар белән төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына төгәл туры китереп башкарыла.

Программаның социаль-иқтисади нәтиҗәләгеләгән бәяләү

Мәдәниятнең төп үзәнчәлегә шунда ки, мәдәни эшчәнлекнең мөһим нәтиҗәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалның артуында, шәхесләрнең кыйммәт ориентирлары һәм үз-үзләрен тоту нормаларының үзгәрүендә күренә, бу ахыр чиктә җәмгыятьнең эшчәнлегә нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада мәдәни эшчәнлекнең агымдагы нәтиҗәләрен генә характерлаучы индикаторлар һәм цифрлы күрсәткечләр системасын куллану күздә тотыла. Шул ук вакытта конкрет Подпрограммалар үз нәтиҗәлелек күрсәткечләрен үз эченә ала. Программаны һәм аның ярдәмче программаларын гамәлгә ашыруның нәтиҗәләгеләгән бәяләү муниципаль заказчы программаның координаторы тарафыннан башкарыла.

Программаны тормышка ашыруның төп социаль-иқтисади эффекты Аксубай муниципаль районы Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлеге гражданны төрмөшүндә мәдәниятнең социаль ролен күтөрүдә һәм, тиешлечә, Аксубай муниципаль районы Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлегендә төрмөш сыйфатын күтөрүдә, мәдәният өлкәсендә модернизацияләү курсын гамәлгә ашыру өчен уңай иқтимагый атмосфера булдыруда чагыла. Бу эффект аерым алганда белдереләчәк:

Аксубай районының Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлегендә яшәүче халыкларның үзәнчәлегә булганда бөтенлекне саклауга ярдәм итүче мәдәни киңлекнең бердәмлеген

ныгытуда;

ижади эшчәнлек, халыкка тәкъдим ителгән мәдәни байлыklarның һәм мәдәнияттә һәм сәнгатьтә мәгълүматның төрлелеге һәм ирешүчәнлеге өчен уңай шартлар тудыруда; мәдәниятнең икътисади үсеше процессын активлаштыруда һәм тармакка жәлеп ителгән дәүләтнеке булмаган ресурсларны үстерүдә;

Мәдәниятне үстерү бурычлары әйләнә-тирә мохитне саклау бурычлары белән тыгыз үрелеп бара. Кагыйдә буларак, бу бәйләнеш мәдәни ландшафтларны һәм истәлекле урыннарны саклау өлкәсендә, музей-тыюлыклар эшчәнлегендә күренә. Истәлекле урыннар һәм саклана торган тарихи-мәдәни территорияләр системасының формалашуы Экология һәм табигый мирасны саклау проблемаларын хәл итү белән турыдан-туры бәйле. Шулай итеп, Программа әйләнә-тирә мохитне саклау бурычы белән тыгыз бәйләнештә мәдәният үсеше проблемаларын хәл итә. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге программада каралган максатчан индикаторларга һәм күрсәткечләргә чынлыкта ирешү дәрәжәсе буларак бәяләнә.

«2018-2028 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү» подпрограммасы

Паспорт

Муниципаль ярдәмче программаның исеме	"2018-2028 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү"
Муниципаль ярдәмче программаның максаты	Аксубай районы Иске Татар Әдәмсуы авыл жирлеге территориясендә бердәм мәдәни киңлек булдыру һәм саклау; - мәдәният учреждениеләренең муниципаль берәмлекләренң жирле үзидарә органнары, ижтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, ижади һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү; халыкта гражданлык үзенчәлеген, әхлакий-әхлакий һәм толерант дөньяга карашны формалаштыру буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру. - эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү ; - мәдәни-ял итү учреждениеләрендә чараларның сыйфатын күтәрү
Муниципаль ярдәмче программаның бурычлары	Торак пунктның мәдәниятен, сәнгатен үстерү, тарихи-мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру. Планга ярашлы рәвештә массакүләм һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм программа чараларын үткөрү. Мәдәни-ял чараларында катнашучылар санын арттыру. Халыкта гражданлык үзенчәлеген формалаштыруны, ижади потенциалны ачуны, толерантлык тәрбияләүне, этник һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәдәниятен тәэмин итүче "мәдәният" өлкәсендә системаны үстерү һәм модернизацияләү

Муниципаль ярдәмче программаның муниципаль заказчысы	ТР Аксубай МР Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлеге башкарма комитеты						
Муниципаль ярдәмче программаны эшләүче	ТР Аксубай МР Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлеге башкарма комитеты						
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыру вакыты	2018-2028 еллар						
Муниципаль ярдәмче программаны финанслау чыганаclarы, шул исәптән еллар буенча:	Финанслау чыганаclarы булып Аксубай МР Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлеге бюджеты акчалары тора						
	Чыгымнар (мең сум).						
	барлыгы	2018	2019	2020	2021	2022	
Җирле бюджет акчалары	39182,3	1037,3	2010	2031	2548	2682	
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
		3158	3325	4548	5466	5935	6442
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның планлаштырылган нәтижеләре	Төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; Клуб формироваииеләрендә катнашучылар алган дипломнар, премияләр санын арттыру; Программа массакүләм һәм мәдәни-массакүләм чараларда катнашучыларның өлешен арттыру; Сәнгать үзешчәнлегенең клуб формироваииеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру;						

I. Подпрограмманы гамәлгә ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Жәмгыятьнең хәзерге үсеш этабының үзенчәлегә булып, кешеләрнең рухи тормышын оештыручы факторларның берсе буларак, мәдәниятнең социаль роленең үсүе тора. Шул ук вакытта мәдәният кешелекнең рухи тәҗрибәсе буларак кына түгел, ә һәр кешенең иҗатка сәләтен формалаштыручы, кешелекнең яшәешенә нигез салучы, цивилизацияле тормышның кыйммәтләрен һәм формаларын саклау сәләте буларак та чыгыш ясый. Жәмгыятьнең мәдәни үсешенең кирәкле критерие булып кешенең иҗади көчләрен, сәләтләрен һәм талантларын күрсәтү һәм үстерү өчен кирәкле шартлар булуы тора. Халыкның мәдәни тормыш сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән мәсьәләләрне хәл итү җирле үзидарә органнарының мәдәният өлкәсендәге вәкаләтләрен гамәлгә ашыру һәм өлгә проблемаларны программа-максатлы метод нигезендә хәл итү кирәклегә белән билгеләнә. Муниципаль ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгытуга юнәлдерелгән –бу мәдәниятне хәзерге шартларда Аксубай районы Иске Татар Өдәмсуы авыл җирлегенең социаль-икътисади үсешенең мөһим ресурсларының берсе буларак тануны билгеләүче конкрет адымнар.

Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру мәдәни эшчәнлекнең барлык субъектлары катнашында социаль өһәмиятле максатларга ирешергә мөмкинлек бирәчәк, бюджет ресурсларын нәтиҗәле куллануны тәэмин итәчәк һәм ярдәм итәчәк:

1. Торак пунктның мәдәниятен, сәнгатен үстерү, тарихи – мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.

2. Планга ярашлы рәвештә массакуләм һәм бәйрәм мәдәни-массакуләм программа чараларын үткөрү.

ПРОГРАММАГА КЕРТЕЛГӘН ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

1. Мәдәни-ял итү юнәлешендәге системаны модернизацияләү.

Бу процессны камилләштерү буенча чаралар системасы:

- клуб, китапханә системасында халык белән эшләү буенча эшнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләү;
- инновацион формаларны һәм ысулларны үстерү;
- районның муниципаль берәмлекләре белән үзара хезмәттәшлекне тәмин итү; мәдәни-ял итү чараларын популярлаштыру.

Мәдәни-ял итү учреждениеләрендә мөгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәмин итү.

мәдәният өлкәсендә программалар һәм методикалар комплексын эшләү;

балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрдә патриотик тәрбия формаларын, ысулларын һәм чараларын эшләү ;

торак пунктның социаль-иқтисади үсешендә киңрәк мәдәният учреждениеләре өчен шартлар тудыру;

халыкның ижади потенциалын үстерүгә ярдәм итү.

Подпрограмма Паспорты

Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсуы авыл җирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау

Подпрограмманың Исеми	«Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсуы авыл җирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау "(алга таба - Подпрограмма)
Подпрограмманы төп эшләүчеләр	Аксубай муниципаль районы Иске Татар Әдәмсуы авыл җирлеге башкарма комитеты
Подпрограмманың Максаты	Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсуы авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданның тормыш һәм тынычлык дәрәжәсен, аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсуы авыл җирлегендә аларның күренешләрен кисәтү һәм кисәтү нигезендә арттыру
Подпрограмманың бурычлары	Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессия нигезендә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау; Халыкның террор һәм экстремистик идеологиягә карата түземсезлек атмосферасын булдыруга юнәлдерелгән җәмәгәтьчелек фикерен формалаштыру

Подпрограмманы гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2018-2028 еллар
Подпрограмманы финанслау күләме һәм чыганаclarы:	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Татар Әдәмсуы авыл җирлегә бюджеты акчаларын финанслауның гомуми күләме 22,0 мең сум тәшкил итә, шул исәптән 2018 ел -0 мең сум 2019 ел- 0 мең сум 2020 ел – 0 мең сум 2021 ел -0 мең сум 2022 ел -2 мең сум 2023 ел -2 мең сум 2024 ел -2 мең сум 2025 ел- 4мең сум 2026 ел -4 мең сум 2027 ел -4 мең сум 2028 ел- 4 мең сум Искәрмә: подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характерында һәм тиешле елга тиешле дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны финанслауга район һәм республика бюджетыннан акча бүлеп бирүне исәпкә алып ел саен төзәтергә тиеш
Подпрограмманы гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре	Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру террор һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районы Иске Татар Әдәмсуы авыл җирлегә территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мөғълүмат киңлеген формалаштыру; Яшьләр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту.
Подпрограмманың үтәлешен контрольдә тотуны оештыру	Подпрограмманы гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны Аксубай муниципаль районы Иске Татар Әдәмсуы авыл җирлегә Советы башкара.

II. Программаны хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Подпрограмманы эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен нигезне Россия Федерациясе Конституциясе, шәхес, җәмгыять һәм дәүләт иминлеген тәзмин итү өлкәсендәге федераль законнар, 2009 елның 5 октябрендәге Россия Федерациясендә терроризмга каршы торучу концепциясе, 2026 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәт стратегиясе, шулай ук миллиләтара, динара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерүгә юнәлдерелгән башка стратегияләр, концепцияләр, нигезләмәләр һәм яшьләрне патриотик тәрбияләү.

Хәзерге вакытта Аксубай районы Иске Татар Әдәмсуы авыл җирлегендә өч дини оешма теркәлгән, шул исәптән: мөселман 3; православие юк; теркәلمәгән дини оешмалар: мөселман 1.

Иҗтимагый-сәяси, миллиләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрнең торышы, тулаем алганда, төрле социаль төркемнәр, миллиләтләр һәм диннәр вәкилләренең тотрыклылыгы,

игелеклеге, конструктив үзара хезмәттәшлеге һәм хезмәттәшлеге белән характерлана. Соңгы елларда мөселман мәчетләрендә дин тотучылар саны артты.

Шул ук вакытта подпрограмманы әзерләү һәм аны гамәлгә ашыру зарурлыгы Татарстан Республикасында терроризм һәм экстремизмга каршы көрәш өлкәсендәге заманча вәзгыятьнең киеренке булып калуы белән бәйле.

Терроризм һәм экстремизмга каршы көрәш практикасы хәзерге вакытта дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә, иҗтимагый хәрәкәтләр һәм барлык гражданның тырышлыкларын берләштерүне таләп итә.

Чараларны үтәү Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсуы авыл жирлегендә торган иң кискен проблемаларны террорчылыкка каршы тотрыклылык дәрәжәсен күтәрүнең уңай тенденцияләрен булдыру өлешендә хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк, нәтиҗәдә, гомуми иминлекне ныгытуга турыдан-туры йогынты ясаычак.

III. Подпрограмма чаралары

"2018-2028 елларга Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсуы авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау"

№ п/п	Чара исеме	Башкару вакыты	Башкаручы (киләшү буенча)
1	Өстәмә чаралар күрү: авыл яшьләренең мәшгульлеген тәмин итү, ял итү һәм һөнәри белем алу өчен мөмкинлекләрне киңәйтү; авыл яшьләренең иҗтимагый хәрәкәттен үстерү буенча	2018-2028 ел	Аксубай муниципаль районы Иске Татар Әдәмсуы авыл жирлегендә башкарма комитеты», Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының «мәдәният бүлеген» МКУ, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеген.
2	Яшүсмерләр арасында экстремизмны профилактикалау һәм аларны балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегендә гамәлгә ашыру өлкәсендә Республика программалары һәм проектлар конкурсында катнашу.	2018-2028 ел.	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеген, МКУ АМР мәдәният бүлеген, МКУ АМР мөғариф бүлеген»
3	Жирлекнең дини берләшмәләрендә вәгазьләр һәм җомга намазлары вакытында дин тотучыларга системалы мөрәҗәгать итү, дин тотуны формалаштыруга һәм саклауга юнәлдерелгән, шулай ук дин тотучыларның терроризм һәм экстремизмны конфликтлы ситуацияләргә хәл итүнең кабул ителмәслек ысуллары буларак бәяләвен булдыруга ярдәм итү.	2018-2028 ел.	АЖ башлыгы

4	Басма һәм электрон ММЧ материалларына, уку-методик әдәбиятка һәм башка басмаларга экспертиза үткөрүне оештырырга.	2018-2028 ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлгеге (килешү буенча)
5	Потенциаль куркыныч объектларны паспортлаштыру.	2018-2028 ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлгеге (килешү буенча), Иске Татар Әдәмсуы авыл җирлеген башкарма комитеты
6	Жәмгыятьтә әхлакий сәламәтлекне ныгыту, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр, күпләп булган объектларның, халыкның тормыш тәэмин итү объектларының террорчылыкка каршы сакланышы проблемалары буенча "түгәрәк өстәлләр" үткөрү.	2018-2028 ел	МКУ «Мәгариф бүлгеге, МКУ» Мәдәният бүлгеге", Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының ОДМС
7	Рәсми булмаган берләшмәләргә ачыклау буенча рейдлар.	2018-2028 ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлгеге (килешү буенча),
8	Теркәлмәгән дини һәм милли берләшмәләргә ачыклау өчен дини конфессиялар һәм милли диаспоралар вәкилләргә белән әңгәмәләр үткөрү	2018-2028 ел	Аксубай районында Россия Федераль миграция хезмәтенә ТР буенча идарәсә бүлекчәсә(килешү буенча),
9	Гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта кешеләр күпләп булган биналарда гамәлләр буенча уку дәрәсләргә үткөрүне оештыру	2018-2028 ел	Аксубай муниципаль районы Иске Татар Әдәмсуы авыл җирлеген башкарма комитеты, Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлгеге (килешү буенча), ФДКУ " 102 ПЧ ФПС ТР буенча (килешү буенча)
10	Мәгариф учреждениеләрендә барлык төрдәгә сыйныф сәгатьләрен системалы рәвештә үткөрү, экстремизмның теләсә нинди формаларының, бигрәк тә милләтләр һәм диннәр арасында дошманлыкны	2018-2028 ел	МКУ " Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлгеге, Аксубай муниципаль районы дини конфессияларга вәкилләргә (килешү буенча), Россия Эчке эшләр

	вәгазьләүчеләрнең, жәмәгать куркынычын аңлату буенча		министрлыгының Аксубай районы буенча бүлгеге (килешү буенча)
16	Подпрограмма чараларын мәгълүмати яктыртуны оештыру	Ел дәвамында	"Сельская новь" газетасы редакциясе (килешү буенча), Иске Татар Әдәмсуы авыл жирлеген клубларында стендлар